

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 47 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. AVGUSTA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1182.

Ing. Hugo Reik, Beč.

Uredjenje za podmazivanje osovin i sličnih motornih čepova.

Prijavljen od 30. marta 1921.

Važi od 1. decembra 1922.

Pravo prvenstva od 14. avgusta 1918. (Austrija).

Izum se odnosi na uredjenje podmazivanja za vretena poluge i slične klinove motora one vrste, kod koje su jedna ili više izbušina šupljeg klina, koji vodi sredstvo za mazanje upravljane jednom ili više izbušina jastučića ležišta.

Kod ovakvih uredjenja za mazanje ne pristaje uvek klin na jastučić ležišta potpuno tako da sredstvo za mazanje većim delom udje izmedju klina i jastučića ležišta, mesto da se dalje odvodi za mazanje drugih delova stroja kao klina poluge, klina klipa i klipa, koji onda dobivaju premalo sredstva za mazanje. To dolazi otuda, što je do sada za smeštenje izbušina u klinu bila merodavna samo udobnost, te su prema tome ove izbušine bile smeštene nasuprot krakova poluge. Ali je upravo na ovom mestu pritisak na nepropuštanje najmanji, jer je kod poluge pritisak na stiskanje izmedju klina i jastučića ležišta usled centrifugalne sile okrećuće mase poluge najveći u smeru kraka poluge. Navedeni nedostaci se povećaju, ako se sredstvo za mazanje uvodi u šuplji klin radialno spolja protivno delovanju centrifugalne sile.

Da se ovaj nedostatak odstrani, izlaze prema izumu izbušine klinova na onom mestu klina, gde usled centrifugalne sile okrećuće mase poluga ili druge koje mase proizvedeni pritisak na stiskanje djeluje izmedju klina i jastučića ležišta. Pri upotrebi samo jedne izbušine na klinu, to će se ova smjestiti najbolje u smjeru najvećeg pritiska stiskanja, t. j. kod poluge u smeru njenih krakova. Pokrivanje i otkrivanje ovih izbušina na klinu izbušinama jastučića ležišta vrši se najbolje u onom delu polugine kružnice, u kome je centrifugalnom silom proizvedeni pritisak na

stiskanje najveći. Ovaj pritisak stiskanja dobije različitim uplivom, kao položajem poluge ili pritiskom klipa različitu vrednost, tako da će mesto najvećeg pritiska stiskanja kod različitih strojeva ili vrste strojeva ležati na različitim mestima, koja se uvek mogu lako naći.

Nacrt pokazuje primer izvodjenja takvog uredjenja za mazanje kod eksplozivnih motora sa kružnim pogonom. Klin vretena 1 i klin poluge 2 spojeni su sa izbušinama 3 i 4 izbušinama 5 u krakovima poluge 6. Dovođenje sredstva za mazanje k šupljem klinu vretena poluge 1 vrši se protivno centrifugalnoj sili, dakle spolja kroz cev 10. na pr. preko nekog broja izbušina 8 jastučića ležišta 7. koje ulaze u zajedničku izbušinu 12 pokrovca ležišta 11 i preko jedne jedine izbušine 9 klina 1. Ova izbušina 9 smeštena je na onom mestu klina 1 ili izlazi na onom mestu izvan površine klina, na kome deluje centrifugalnom silom okrećuće mase poluge proizvedeni pritisak stiskanje klina 1 na jastučić ležišta 7, t. j. na klinu poluge 2 okrenutoj polovini površine klina. Kod upotrebe samo jedne izbušine 9 dobro je ovu smestiti tamo gde je pritisak stiskanja najveći t. j. na spojnici središte obeju sredina klinova 1, 2. Usled ovakog smeštenja sprečava se velikim pritiskom stiskanja pristup vazduha k izbušini 9, tako da sredstvo za mazanje dolazi u šuplji klin 1 bez gubitka, iz koga se opet odvodi kroz izbušine 5 u šuplji klin poluge 2, a otuda kroz jednu ili više izbušina 13, i 16 u klin poluge 2 i u jastučić ležišta 15 koji ga opkoljuje, delimično izmedju ovih delova i zatim kroz izdubinu 18 i cev 17 k klinu klipa 14 i na klirajućim površinama klipa.

Potrebno mazanje klina vretena poluga 1 nastaje onda, kada se rupice 8 jastučića ležišta 7, pri okretaju poluge nalaze na strani, koja je otkrenuta od pritiska stiskanja i od izbušine 9.

Daljna prednost je, da se izbušine 8 jastučića ležišta 7 smeste u onom delu polugine kružnice, u kome deluje najveći pritisak stiskanja.

Patentni zahtevi:

1. Uredjenje za podmazivanje klinova vretena poluge i sličnih klinova motora, kod koga su jedna ili više izbušina šupljeg klina, koji vodi srestvo za mazanje upravljene izbušinama na jastučićima ležišta, naznačeno time što izbušine klina (9) izlaze na onoj strani

klina (1), kola leži u smeru poluge i na koju deluje masom poluge proizvedeni pritisak stiskanja izmedju klina i jastučića ležišta.

2. Uredjenje za mazanje prema zahtevu 1. naznačeno time, što je izbušina (9) smeštena na opsegu klina odnosno jedna od ovih izbušina (9) postavljena u smeru sredine kraka poluge, dakle tamo gde je pritisak stiskanje izmedju klina i jastučića ležišta najveći.

3. Uredjenje za mazanje prema zahtevu 1. ili 2. naznačeno time, da su izbušine jastučića ležišta (8) smeštene u onom delu polugine kružnice, gde deluje najveći pritisak stiskanja tako da otvaranje i zatvaranje izbušina klina (9) nastaje pri najvećem pritisku stiskanja u kružnici poluge.

